

Utbildningsförvaltningen
Tjänsteskrivelse

Datum: 2026-03-19
Diarienummer: UBN-2026-01103
Utbildningsnämnden

Handläggare:
Ida Väisänen

Kommunrevisionen – Granskning av information om och erbjudande av förskola

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar

1. **att** lämna yttrande över kommunrevisionens granskning i enlighet med bilaga 1.

Ärendet

Azets Revision & Rådgivning har av Uppsala kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska kommunens information om och erbjudande av förskola. Syftet med granskningen har varit att bedöma om utbildningsnämnden säkerställer att information om och erbjudande av förskola genomförs ändamålsenligt.

Den samlade bedömningen utifrån granskningens syfte är att utbildningsnämnden i allt väsentligt säkerställer att information om och erbjudande av förskola genomförs ändamålsenligt.

Revisionen emotser yttrande från utbildningsnämnden kring iakttagelser och bedömningar.

Beredning

Ärendet har beretts i utbildningsförvaltningen.

Föredragning

Den samlade bedömningen utifrån granskningens syfte är att utbildningsnämnden i allt väsentligt säkerställer att information om och erbjudande av förskola genomförs ändamålsenligt.

Bakgrunden till den samlade bedömningen är att granskningen visat att nämnden har rutiner för arbetet med information och uppsökande verksamhet. Ansvarsfördelningen är tydlig och respondenterna upplever att de har förutsättningar att genomföra uppdraget. Kommunen har en särskild organisation för den uppsökande verksamheten som bedrivs både direkt mot vårdnadshavare och indirekt genom andra parter såsom personal inom region och socialtjänst. Nämnden följer i bokslut upp inskrivning i förskola och hur information och uppsökande verksamhet bedrivs. För förskoleutskottet redovisas särskilt om arbetet med en förskola för alla.

Utifrån resultatet av granskningen ges inga rekommendationer till utbildningsnämnden. Revisionen emotser yttrande från utbildningsnämnden kring iakttagelser och bedömningar.

Utbildningsnämnden föreslås att i yttrande uttala sig positivt om att granskningen bekräftar att strukturer och arbetssätt ger ett gott stöd för att nå målet om att alla barn ska erbjudas förskola och att informationen ska vara tillgänglig för samtliga vårdnadshavare.

Utbildningsnämnden kommer att fortsatt utveckla arbetet i linje med granskningens iakttagelser och strävar efter att ytterligare stärka informationsinsatser, samverkan och uppföljning för att säkerställa att alla barn erbjuds en likvärdig start i förskolan.

Förslag till yttrande redovisas i sin helhet i bilaga 1.

Ekonomiska konsekvenser

Ej aktuellt.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 19 mars 2026
- Bilaga 1, Förslag till yttrande över granskning av information om och erbjudande av förskola
- Bilaga 2, Revisionsrapport – Granskning av information om och erbjudande av förskola

Utbildningsförvaltningen

Susana Olsson Casas
Utbildningsdirektör

Utbildningsnämnden
YttrandeHandläggare:
Jan Aili, Ida Väisänenkommunrevisionen@ uppsala.se
mikael.lind@azets.com
hannah.klarkner@azets.com.

Yttrande över granskning av information om och erbjudande av förskola

Utbildningsnämnden välkomnar granskningen och konstaterar med tillfredsställelse att revisorernas samlade bedömning är att nämnden i allt väsentligt säkerställer att arbetet bedrivs ändamålsenligt.

Nämnden noterar särskilt revisorernas bedömning att:

- rutiner för information och uppsökande verksamhet är etablerade och kända,
- ansvarsfördelningen är tydlig,
- medarbetarna upplever att de har goda förutsättningar att fullgöra sitt uppdrag,
- kommunen har en särskild organisation för uppsökande verksamhet som når både vårdnadshavare och relevanta samverkansparter, samt
- uppföljning genomförs i bokslut och att förskoleutskottet får särskild återrapportering av arbetet med *En förskola för alla*.

Nämnden ser positivt på att granskningen bekräftar att strukturer och arbetssätt ger ett gott stöd för att nå målet om att alla barn ska erbjudas förskola och att informationen ska vara tillgänglig för samtliga vårdnadshavare.

Utbildningsnämnden kommer att fortsatt utveckla arbetet i linje med granskningens iakttagelser och strävar efter att ytterligare stärka informationsinsatser, samverkan och uppföljning för att säkerställa att alla barn erbjuds en likvärdig start i förskolan.

Eva Christiernin

Ordförande

Eric Arborén Åström

Nämndsekreterare

A decorative graphic on the left side of the page, consisting of a large blue triangle pointing right, and a cluster of smaller triangles in shades of grey, green, and blue, arranged in a pattern that suggests movement or a network.

Granskning av information om och erbjudande av förskola

Rapport

Uppsala kommun

2026-02-13

Antal sidor 17

Antal bilagor 1

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	Sammanfattning	3
2	Bakgrund	5
3	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	5
3.1	<i>Avgränsning</i>	5
4	Revisionskriterier	5
5	Metod	6
6	Om information och erbjudande	7
7	Resultat av granskningen	8
7.1	<i>Rutiner</i>	8
7.1.1	Bedömning	9
7.2	<i>Organisation</i>	10
7.2.1	Bedömning	10
7.3	<i>Uppsökande verksamhet</i>	11
7.3.1	Bedömning	12
7.4	<i>Uppföljning</i>	13
7.4.1	Bedömning	15
8	Samlad bedömning och rekommendationer	16
A.	<i>Bilaga</i>	17

1 SAMMANFATTNING

Azets Revision & Rådgivning har av Uppsala kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska kommunens information om och erbjudande av förskola.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om utbildningsnämnden säkerställer att information om och erbjudande av förskola genomförs ändamålsenligt.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att utbildningsnämnden i allt väsentligt säkerställer att information om och erbjudande av förskola genomförs ändamålsenligt

Bakgrunden till vår samlade bedömning är att granskningen visat att nämnden har rutiner för arbetet med information och uppsökande verksamhet. Ansvarsfördelningen är tydlig och respondenterna upplever att de har förutsättningar att genomföra uppdraget. Kommunen har en särskild organisation för den uppsökande verksamheten som bedrivs både direkt mot vårdnadshavare och indirekt genom andra parter såsom personal inom region och socialtjänst. Nämnden följer i bokslut upp inskrivning i förskola och hur information och uppsökande verksamhet bedrivs. För förskoleutskottet redovisas särskilt om arbetet med en förskola för alla.

I det följande redovisas våra samlade bedömningar av respektive revisionsfråga. De bedömningar som avlämnas i granskningen har utgått ifrån bedömningsnivåerna Ja, I allt väsentligt, Endast delvis och Nej.

Revisionsfråga	Bedömning
Har kommunen rutiner för information om förskola, uppsökande verksamhet och erbjudande av förskola?	Ja
Har kommunen en ändamålsenlig organisation för information om förskola, uppsökande verksamhet och erbjudande av förskola?	Ja
Bedriver kommunen en ändamålsenlig uppsökande verksamhet?	Ja
Följer nämnden upp inskrivning i förskola samt att information om förskola, uppsökande verksamhet och erbjudande av förskolan genomförs ändamålsenligt?	I allt väsentligt

För närmare beskrivning av bakgrunden till våra bedömningar hänvisar vi till respektive avsnitt i revisionsrapporten.

Utifrån resultatet av vår granskning ger vi inga rekommendationer till utbildningsnämnden.

2 BAKGRUND

Azets Revision & Rådgivning har av Uppsala kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska kommunens information om och erbjudande av förskola. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2025.

Sedan 1 juli 2023 har kommunernas ansvar för information och erbjudande om förskola skärpts genom krav på uppsökande verksamhet till vårdnadshavare som inte har barn placerat i förskola. Barn som vistats i landet under kortare tid än fem år och ska höstterminen det år som barnet fyller tre år erbjudas plats i förskola för bättre språkutveckling i svenska under minst 525 timmar.

Av offentlig statistik framgår att 80 procent av barnen 1–5 år i Uppsala kommun år 2024 var inskrivna i förskola. Andelen har under de senaste fem åren varierat mellan 80–84 procent. I jämförelse med riket och liknande kommuner förskola är andelen inskrivna barn 6,5–8 procentenheter lägre i Uppsala kommun.

Revisorerna ser med bakgrund av ovanstående risker för att det finns barn med annat modersmål än svenska som inte deltar i förskoleverksamheten, och att detta kan få konsekvenser på måluppfyllelsen i grundskolan och integrationen i det svenska samhället. Revisorerna avser därför genomföra en granskning av arbetet med information om och erbjudande av förskola liksom om uppsökande verksamhet.

3 SYFTE, REVISIONSFRÅGOR OCH AVGRÄNSNING

Syftet med granskningen har varit att bedöma om utbildningsnämnden säkerställer att information om och erbjudande av förskola genomförs ändamålsenligt.

Granskningen har omfattat följande revisionsfrågor:

- Har kommunen rutiner för information om förskola, uppsökande verksamhet och erbjudande av förskola?
- Har kommunen en ändamålsenlig organisation för information om förskola, uppsökande verksamhet och erbjudande av förskola?
- Bedriver kommunen en ändamålsenlig uppsökande verksamhet?
- Följer nämnden upp inskrivning i förskola samt att information om förskola, uppsökande verksamhet och erbjudande av förskolan genomförs ändamålsenligt?

3.1 AVGRÄNSNING

Granskningen omfattar erbjudande av förskola med fokus på familjer som har barn, som inte är inskrivna i förskola.

4 REVISIONSKRITERIER

I granskningen har revisionskriterierna utgjorts av:

- kommunallagen (2017:725) 6 kap 6 §
- skollagen (2010:800) 8 kap. 3–7, 12 a, 14 a och 14 c §§ samt 29 kap. 19 §

5 METOD

Granskningen har genomförts genom:

- dokumentstudier av Verksamhetsplan och budget 2024 och 2025, rutin Erbjudande förskoleplats Förskola för alla, rektorernas rutin Förskola för all, kommunikationsplan Förskola för alla, offentligt tillgänglig statistik förskola samt intern statistik andel barn i förskola per område.
- intervjuer har genomförts med biträdande utbildningsdirektör, avdelningschef förskola, avdelningschef hemkommunen, verksamhetschef kommunala öppna förskolan och Förskola för alla, områdeschef förskola, verksamhetsutvecklare samt ett urval av rektorer i förskola.

I rapporten används begreppet styrgruppen som ett samlingsbegrepp för verksamhetschef för kommunala öppna förskolan och Förskola för alla, områdeschef förskola samt verksamhetsutvecklare. Begreppet förvaltningsledning används för biträdande utbildningsdirektör, avdelningschef hemkommunen och avdelningschef förskola.

De bedömningar som avlämnas i granskningen har utgått ifrån följande bedömningsnivåer.

Rapporten är faktakontrollerad av tf. utbildningsdirektör och verksamhetscontroller.

6 OM INFORMATION OCH ERBJUDANDE

Hemkommunen ansvarar enligt 29 kap. 19 § skollagen för att informera vårdnadshavare om utbildning i förskola. I övrigt regleras om information och erbjudande av förskola i 8 kap. skollagen. Barn ska från och med ett års ålder erbjudas förskola i den omfattning som det behövs utifrån föräldrarnas arbete eller studier eller om det finns andra skäl att beakta. Från och med höstterminen det år som barnet fyller 3 år ska förskola erbjudas minst 525 timmar om året.

Till vårdnadshavare, vars barn inte går i förskola, ska hemkommunen rikta information genom uppsökande verksamhet. Den första kontakten ska tas inför hösten det år som barnet fyller tre år. Kontakt ska sedan tas varje vår och höst till och med våren det år då barnet fyller sex år. Ett särskilt erbjudande om plats ska riktas till de vårdnadshavare som har vistats i Sverige i högst fem år. En plats ska reserveras varje höst från det att barnet fyller tre år till och med det år då barnet fyller fem år.

Den uppsökande verksamheten skiljer sig, enligt Skolverket, ”från kommunens allmänna skyldighet att informera vårdnadshavare om utbildning i förskolor, bland annat eftersom det handlar just om en uppsökande verksamhet”.¹ Informationen kan lämnas genom personliga möten såsom hembesök, men också per telefon eller vid informationsträffar. Hur informationen ska lämnas ska anpassas till målgruppen.

---

¹ <https://www.skolverket.se/styrning-och-ansvar/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/ratt-till-forskola#Vadinnebarkommunersskyldighetattbedrivauppsokandeverksamhet>, 2025-11-27 kl. 15:15

7 RESULTAT AV GRANSKNINGEN

7.1 RUTINER

På utbildningsförvaltningen har rutin, *Erbjuda förskoleplats – förskola för alla* tagits fram.² Rutinen avser hemkommunens ansvar enligt 8 kap. 14 a-c §§, det vill säga särskilt erbjudande om plats för bättre språkutveckling i svenska. Av rutinen framgår i 27 steg vad som ska göras när och av vem.

En andra rutin benämns *Rektoreernas rutin – Förskola för alla*. Även denna rutin avser särskilt erbjudande. Av rutinen framgår bland annat att rektorerna ansvarar för att kontakta vårdnadshavare som har fått placering enligt särskilt erbjudande. Kontakten kan ske telefonledes. I samtalet ska vårdnadshavarna hälsas välkomna och erbjudas besök på förskolan.

En tredje rutin, *Samordna adresslistor för utskick – Förskola för alla*, reglerar datauttag, brevtuskick och returnerade brev, underlag för placeringslista och meddelande av resultat av antagning.

På uppdrag av utbildningsförvaltningen har kommunledningskontoret tagit fram en kommunikationsplan *Förskola för alla – erbjudande av plats*. Syftet är att nå ut till berörda vårdnadshavare med information och platserbjudande. Kopplat till kommunikationsplanen finns en aktivitetsplan i vilken redovisas vad som ska göras när och vem som ansvarar.

På Uppsala kommuns hemsida ges information till vårdnadshavare om förskola, att söka förskola, avgifter, förskola för alla med mera. Genom kontaktcenter ges läsaren möjlighet att få hjälp med att hitta eller ansöka om förskola. Informationen ges på svenska. Under rubriken Nyanlända ges också information på engelska.

Samtliga vårdnadshavare, vars barn inte går i förskola erhåller brevlades två gånger per år en folder: *Om förskolan i Uppsala*. Informationen ges på svenska.

Styrgruppen för *Förskola för alla* redogör i intervju för processen för det särskilda erbjudandet eller, som det också benämns i Uppsala kommun, direktplacering. Enheten för kvalitet och uppföljning tar årligen fram underlag med uppgifter om vilka vårdnadshavare som omfattas av insatsen. I Uppsala kommun inkluderas alla familjer där minst en vårdnadshavare är född utomlands och har varit bosatt här i högst fem år.³ Till vårdnadshavare med barn som omfattas av skollagens reglering av särskilt erbjudande skickas ett välkomstbrev *Välkommen till förskola* hem under mars eller april. I brevet erbjuds vårdnadshavaren plats åt barnet och för information hänvisas till hemsidan med länk samt till telefonnummer. Även en QR-kod finns tryckt i brevet. Informationen i brevet ges både på svenska och engelska. Rektor får kännedom om placeringen under juni månad, då inleder rektor kontaktförsöken med vårdnadshavarna. Härefter beslutar antagningsenheten om antagning och den 1 september kan barnen tas emot i förskolan. Om vårdnadshavarna inte har tackat nej och barnet inte infunnit sig under september

---

² Erbjudande förskoleplats – Förskola för alla, (2025-09-30)

³ Av 8 kap. 14 a § SkoL framgår att plats ska erbjudas om 1. barnet är fött utomlands och vistas i Sverige sedan högst fem år, eller 2. barnets vårdnadshavare som är bosatta i Sverige är födda utomlands och vistas i Sverige sedan högst fem år.

månad avslutas placeringen. Ytterligare ett utskick görs sedan under hösten, men det är först inför kommande höst som en ny direktplacering görs.

I intervjuer framgår att rutinerna är kända i verksamheten. Förskollärare med särskilt uppdrag redovisar hur de arbetar i två spår för att möta vårdnadshavarna antingen direkt eller indirekt. Rektorerna redogör för hur de arbetar, när information att barn har placerats hos dem genom direktplacering, det vill säga utan att vårdnadshavarna har sökt plats, har delgivits dem. Rektorerna kontaktar direktplacerade barns vårdnadshavare när de får information om placeringen. I flera fall kan det saknas andra kontaktuppgifter än adress och då kontaktas vårdnadshavarna brevlades, annars ringer rektor upp dem. Intervjuade rektorer gör inga hembesök. Styrgruppen anger också att förskollärare med särskilt uppdrag kan hjälpa till om det är många som ska kontaktas. Intervjuade rektorer menar att det inte är så många placeringar som görs och även om kontakt upprättas och rektorer får uppfattning att intresse finns för platsen är det sällan som den tas anspråk, det vill säga platsen står ofta tom en månad. Det händer också att vårdnadshavarna inte befinner sig i landet när kontakt upprättas och därmed blir en placering inaktuell. Styrgruppen framför att rektorerna inte har till uppgift att återkoppla uppåt i styrkedjan om kontakt inte kan upprättas eller om de får kännedom att vårdnadshavarna befinner sig utomlands. Det är en fråga för avdelning hemkommun att hantera. Avdelningschef för hemkommunen menar att avdelningen söker efter andra kontaktvägar om brev till vårdnadshavare kommer tillbaka. Om kontaktförsöken misslyckas informeras Skatteverket därom.

Förvaltningsledningen känner sig trygg med befintlig process och det arbete som bedrivs för att uppfylla lagens krav på uppsökande verksamhet och särskilt erbjudande om plats för bättre språkutveckling i svenska till barn som vistats högst fem år i Sverige. Det är däremot utmanande att veta vilka andra barn som kan komma ifråga utifrån lagens uppdrag till hemkommunen att sträva efter att även andra barn med behov av bättre språkutveckling ska erbjudas plats.

Att nå fram med information till vårdnadshavare, som ger dem kunskap att agera enligt gällande rutiner, är inte alltid lätt trots omfattande informationsmaterial, enligt en respondent. Exempel ges på vårdnadshavare som ansöker om plats i förskolan och får det beviljat, men som sedan inte tackar ja till erbjuden plats utan bara dyker upp med barnet på förskolan och tvingas då vända eftersom erbjuden plats gått förlorad och inte finns kvar. Trots att kommunen erbjuder stöd i kontaktcenter finns det vårdnadshavare som inte kan navigera i systemet.

7.1.1 Bedömning

Vår bedömning är att kommunen har rutiner för information om förskola, uppsökande verksamhet och erbjudande av förskola.

Vi bygger vår bedömning på skriftlig dokumentation och intervjuer, i vilka det framgår att rutinerna omfattar lagens krav på uppsökande verksamhet och erbjudande och att rutinerna är kända och följs.

7.2 ORGANISATION

Inom utbildningsförvaltningen bedrivs arbetet med information och särskilt erbjudande inom avdelning hemkommun och avdelning förskola. Samverkan sker i: beslutsgrupp ledning, två arbetsgrupper: *Datauttag och körning* och *Reservera plats* samt grupper sammansatta utifrån behov. Även enheten för Kvalitet och uppföljning är involverad. Beslutsgruppen är en styrgrupp som består av verksamhetschef för den kommunala öppna förskoleverksamheten, områdeschef förskola samt verksamhetsutvecklare.

Viss personal arbetar med frågorna internt medan andra också har kontakt med vårdnadshavare. I samband med att erbjudande om förskoleplats har gått ut informeras kommunens kontaktcenter därom. Personal på kontaktcenter, antagning förskola liksom på förskolor ansvarar för att ta hand om frågor från vårdnadshavare och underlätta för dem att svara på erbjudandet.⁴ Rektor ansvarar också för att, genom direktkontakt med vårdnadshavare, följa upp erbjudandet. För den uppsökande verksamheten ansvarar sedan höstterminen 2025 tre förskollärare med särskilt uppdrag (på tjänster motsvarande 80–90 procent av en heltid). Av intervjuer med styrgruppen framgår att personalen har fått särskild utbildning för uppdraget.

Förvaltningsledningen och styrgruppen upplever att organisation är ändamålsenlig och välfungerande och att samverkan mellan olika avdelningar och verksamheter både inom utbildningsförvaltningen och med kommunledningskontoret fungerar bra. Den totala omfattningen på tjänsterna som förskollärare med särskilt uppdrag upplevs som tillfredsställande och även kompetensen motsvarar uppdraget. Uppfattningen delas av de förskollärare som direkt arbetar med uppdraget. Nyligen utökades antalet förskollärare med särskilt uppdrag från två till tre, då en manlig medarbetare rekryterades. Det är positivt att även ha en manlig förskollärare med särskilt uppdrag då vissa vårdnadshavare ställer sig frågande till män i förskolan, enligt ett par respondenter. Förskollärarna med särskilt uppdrag upplever vidare att samverkan fungerar väl med chefer, utvecklingsledare och antagningsenhet.

7.2.1 Bedömning

Vår bedömning är att kommunen har en ändamålsenlig organisation för information om förskola, uppsökande verksamhet och erbjudande av förskola.

Vi bedömer utifrån befintlig organisation och intervjuer att organisationen kan bedriva en omfattande uppsökande verksamhet och erbjuda förskola i enlighet med 8 kap. 14 a § skollagen.

⁴ Aktivitetsplan punkt 16 i *Kommunikationsplanen*

7.3 UPPSÖKANDE VERKSAMHET

Den uppsökande verksamheten bedrivs av tre förskollärare med särskilt uppdrag. Det handlar om att bygga upp kontaktnät och relationer. Förskollärarna med särskilt uppdrag arbetar både mot andra aktörer som möter vårdnadshavare till barn i förskoleålder och direkt mot dessa vårdnadshavare. Viktiga samarbetspartner är kommunala och fristående öppna förskolor, vuxenutbildning, socialtjänstens familjeenheter och barnavårdscentraler. Dialog förs även med civilsamhället till exempel föreningslivet. Samverkan består av information till och dialog med personal i dessa verksamheter. Viss verksamhet bedrivs regelbundet medan annan utgörs av enstaka insatser till exempel då bibliotek eller bostadsföretag genomför aktiviteter. Det är inte för alla klart vad förskola är och vilket uppdrag förskolan har, varför det är viktigt att sprida kunskap till andra yrkesgrupper som också möter vårdnadshavare. Enligt förskollärare med särskilt uppdrag görs inte hembesök. Frågan har varit uppe till diskussion. Det är viktigt att skapa förtroende och det görs bäst på andra arenor än hemmet. Även praktiska hinder såsom att komma in i låsta portar har påverkat bedömningen.

I intervjuer med rektorer framkommer att vårdnadshavare kan ta kontakt med dem både efter att ha fått information genom insatser av förskollärare med särskilt uppdrag och efter kontakter med andra myndigheter. Förskollärare med särskilt uppdrag har tillgång till material såsom paddor på vilka information kan visas på många olika språk och pixiböcker för att fånga barnens intresse.

I den uppsökande verksamheten ges också information om möjligheter till besök på förskolor. I ett försök, som startades i Sävsjö, kopplades vänförskolor till öppna förskolor. Vänförskolorna förbereddes på att kunna ta emot besökare och särskilda insatser riktades mot ett urval av personal för att förbereda dem på att ta emot vårdnadshavare med ingen eller liten kunskap om förskolan. Projektet har sedan dess utvidgats och finns nu också i Gränby och Gottsunda. I intervjuer med rektorer framgår att deras enheter tar emot besökare både inom ram för vänförskoleprojektet och genom planerade eller spontana besök från vårdnadshavare. I flera fall kan vårdnadshavarna också få information på sitt modersmål av flerspråkig personal.

I intervjuer framgår vidare att vårdnadshavarna får information vid flera tillfällen. Det innebär att vårdnadshavarna får tid på sig att inhämta adekvat information om förskolan. Styrgruppen påtalar att utan kunskap om förskolan och dess roll kan vårdnadshavarna inte fatta genomtänkta beslut. Kommunen ska så långt det går möjliggöra att vårdnadshavarna har korrekt information och när de har det är det upp till vårdnadshavarna att välja om de ska efterfråga en förskoleplacering eller inte. Även i intervju med förvaltningsledningen framgår att uppdraget handlar om information, men det finns vårdnadshavare som, även om forskning visar att barn som har gått i förskola eller deltagit i öppen förskoleverksamhet eller pedagogisk omsorg klarar målen i förskoleklass och grundskola bättre, väljer att själva ta hand om sina barn. Det måste också respekteras.

Förskollärare med särskilt uppdrag kan inte se att det finns brister i den uppsökande verksamheten, men utvecklingsområden finns det alltid. Det kan till exempel vara att upprätthålla ändamålsenlig dialog med externa parter. Kontinuerlig omvärldsspaning genomförs och aktuell forskning följs. Förskollärarna med särskilt uppdrag deltar också i nätverk med andra kommuner.

7.3.1 Bedömning

Vår bedömning är att kommunen bedriver en ändamålsenlig uppsökande verksamhet.

Vi bygger vår bedömning på dokumentation och intervjuer. Kommunen möter direkt och indirekt vårdnadshavare till barn som inte går i förskolan på många olika adekvata arenor. Informationen ges på olika sätt (brev, internet, personliga möten i olika miljöer) och kontinuerligt, vilket gör att vi bedömer att 8 kap. 12 a § uppfylls. Även om vi bedömer att kommunen uppfyller lagens krav kan arbetet alltid utvecklas till exempel genom hembesök i enlighet med proposition 2021/22:132⁵.

---

⁵ Regeringens proposition 2021/2022:132 Förskola för fler barn, sid. 50

7.4 UPPFÖLJNING

Utbildningsförvaltningen genomförde redan 2020, samma år som utredningen *Förskola för alla – för bättre språkutveckling i svenska* (SOU 2020:67), en kartläggning av barn som ej var inskrivna i förskolan i Uppsala kommun. Totalt var 13 procent av barnen i kommunen inte inskrivna i förskolan. Andelen icke inskrivna var högre bland barn med utländsk bakgrund (18 %) och bland barn till vårdnadshavare med högst förgymnasial utbildning (19 %). Materialet analyserades och åtgärder att vidta identifierades. Nämnden beslutade i maj 2021 att ”verka för att fler elever till utrikes födda går i förskola”.⁶ Frågan har därefter funnits med i nämndens verksamhetsplan och budget. Även resurser avsattes 2021 och 2022.

Av *Verksamhetsplan och budget 2025–2027*⁷ framgår att utbildningsnämnden, under uppdrag 38 att ”påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända”, som åtgärd ska ”fortsätta och utveckla det påbörjade arbetet med att verka för att fler barn går i förskolan”. I Mål och budget 2024 och 2025 avsattes 1 800 tkr årligen i en tidsbegränsad satsning utifrån nya lagkrav på ”Förskola för alla”. Förvaltningsledning och styrgrupp anger i intervju att särskilda resurser för satsningen kommer att avsättas även för kommande budgetår med indexuppräknat belopp. I intervjuer framgår vidare att arbetet sannolikt kommer att behöva genomföras löpande med samma omfattning, det vill säga att det alltid kommer att finnas familjer som behöver omfattas av särskilda insatser för att de ska ha kunskap om förskolans verksamhet och dess betydelse för deras barns utveckling. Förvaltningsledningen framför också att insatser inom Förskola för alla också finansieras med andra medel, till görs antagning vid direktplaceringar inom ordinarie budget för verksamheten.

Utbildningsnämnden har i bokslut 2023 och bokslut 2024 redovisat status för uppdraget. Av årsredovisning och bokslut 2024⁸ framgår att:

”Under året har arbetet utvecklats med den uppsökande verksamheten där det finns förskollärare med särskilt uppdrag. Kopplat till det arbetet har skapats en pilot med förskolelotsar i Sävja, för att ingången till förskolan och övergången mellan öppna förskolan och förskolan ska bli så bra som möjligt. Under året har informationsutskick gjorts till alla barn i åldern 3–5 år som inte är placerade i förskola eller pedagogisk omsorg. Riktade erbjudanden skickades ut till 156 barn. I mitten av november var det 16 av dessa barn som fortsatt var inskrivna i förskolan.”

Den samlade bedömningen är att ”uppdraget är påbörjat och går enligt plan”.⁹

År 2023 riktades insatser till 89 barn, vilket resulterade i att vårdnadshavare till sex barn tackade ja till förskoleplats. I dokumentet redovisas också indikatorn ”barn 1–5 år inskrivna i förskola”. En högre andel barn i förskola konstateras, vilket, implicit enligt kommentar, skulle kunna bero på att ”det pågår ett prioriterat uppsökande arbete för att motivera fler vårdnadshavare att skriva in sitt barn i förskolan”.

⁶ UBN 2021-05-05 § 33

⁷ *Verksamhetsplan och budget 2025–2027*, UBN 2024-12-12 § 114

⁸ *Utbildningsnämndens sammanställda analys inför Uppsala kommuns årsredovisning*, sid. 20–21

⁹ *Utbildningsnämndens sammanställda analys inför Uppsala kommuns årsredovisning*, sid. 20

Förvaltningsledningen menar att det pågår ett arbete med att ta fram och säkerställa statistik. Hemkommunen påminner också fristående huvudmän om vikten av korrekt redovisning för att den offentliga statistiken i till exempel Kolada ska vara tillförlitlig, vilket inte alltid upplevs ha varit fallet.

Den 19 december 2024 redovisade förvaltningen för utbildningsnämndens förskoleutskott om arbetet med Förskola för alla och andel inskrivna barn i förskolan. Andel inskrivna barn redovisas per område. Av förvaltningens uppgifter från 5 december 2024 framgår att andelen inskrivna barn är högst i Gamla Uppsalabygden (100 procent) och lägst i Skyttorpsbygden (79 %)¹⁰. Redovisningen innehåller också uppgifter om vad kommunala rektorer bedömer har fungerat bra och vad som kan förbättras. Förvaltningsledningen framför att rutinerna har förtydligats vad gäller då rektorer inte får kontakt med vårdnadshavare till direktplacerade barn. I intervjuer med rektorer framgår att kommunens insatser är bra. Det kan däremot vara utmanande att föra ut budskap om förskolans verksamhet och hur den kan stärka ett barns utveckling samtidigt som det inte alltid finns lediga platser på alla förskolor. Förvaltningsledningen menar dock att rektorerna är duktiga på att tala för förskoleverksamheten i allmänhet och inte en specifik förskola. Det kan vara så att vissa enheter inte har lediga platser, men inom varje område i staden finns det plats.

Arbetet utvecklas hela tiden, enligt flera respondenter. Vid tiden för granskningen pågick ett pilotprojekt i vilket insatser både riktas till vårdnadshavare och barn på så sätt att barnen erbjuds plats i förskola under tiden som vårdnadshavare deltar i aktiviteter och genomgår utbildning.¹¹

Förskollärare med särskilt uppdrag följer, enligt uppgift, kontinuerligt upp verksamheten tillsammans med chef och verksamhetsutvecklare. Det handlar bland annat om hur många vårdnadshavare som mötts och på vilka platser information har givits. Uppgifter dokumenteras i en årsrapport. Uppdraget upplevs som viktigt, då behovet av vägledning i flera familjer är stort. Arbetet behöver bedrivas kontinuerligt då det i flera fall handlar om att bygga relationer och få förtroende. Arbetet handlar också om att bemöta felaktiga påståenden om förskolan, som förskollärarna menar ”dyker upp till som tätt”.

I intervjuer framgår att särskilt erbjudande om plats i förskola i låg grad leder till en varaktig placering i förskolan. Det beror enligt flera respondenter på att antalet nyanlända idag är betydligt färre än för tio år sedan och att vårdnadshavarna gör ett aktivt val av att vara hemma med barnen. Resultatet av den uppsökande verksamheten är svårare att mäta då den pågår kontinuerligt och inte nödvändigtvis leder till ett snabbt resultat.

---

¹⁰ Se fullständig redovisning i bilaga.

¹¹ Mötesplats NyFiket.

7.4.1 Bedömning

Vår bedömning är att nämnden i allt väsentligt följer upp inskrivning i förskola samt att information om förskola, uppsökande verksamhet och erbjudande av förskolan genomförs ändamålsenligt.

Vi bygger vår bedömning på dokumenterad uppföljning i bokslut och andra redovisningar såsom föredragningar för förskoleutskottet. Utbildningsnämnden har angivit mål och indikatorer för andel barn i förskola. Andel inskrivna barn i förskola per område samt resultat av utskick till barn som inte var inskrivna i förskolan har följts upp. Vi bedömer att detta är viktig kompletterande information för nämnden i sin uppföljning av uppsökande verksamhet och särskilt erbjudande, då måttet placerade barn i förskola, enligt vår bedömning inte ger tillräcklig information.

8 SAMLAD BEDÖMNING OCH REKOMMENDATIONER

Syftet med granskningen har varit att bedöma om utbildningsnämnden säkerställer att information om och erbjudande av förskola genomförs ändamålsenligt.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att utbildningsnämnden i allt väsentligt säkerställer att information om och erbjudande av förskola genomförs ändamålsenligt.

Se inledning samt respektive rapportkapitel för en mer detaljerad beskrivning.

Utifrån resultatet av vår granskning ger vi inga rekommendationer till utbildningsnämnden.

Datum som ovan

Azets Revision & Rådgivning AB

Joakim Nertyk

Certifierad kommunal revisor

A. BILAGA

Område	Andel inskrivna barn per område				
Total	91%	Vängebygden	86%	Knutbygden	91%
Skyttorpsbygden	79%	Nyby	87%	Södra Rasbobygden	91%
Vaksalabygden	80%	Höganäs	87%	Björklingeområdet	91%
Främre Luthagen Fjärdingen	80%	Ultuna	87%	Södra Hagundabygden	91%
Kvarngärdet	82%	Luthagen	87%	Gamla Gottsunda	92%
Kapellgärdet	83%	Västra Bälungebygden	87%	Sävja	92%
Tuna Backar	83%	Stenhagen	87%	Rickomberga	93%
Gränby	83%	Norra Rasbobygden	87%	Kungsgärdet	93%
Löten	83%	Funbobygden	88%	Storvretabygden	94%
Studentstaden	83%	Fälhagen	88%	Gamla Uppsala	94%
Bäcklösa	84%	Järlåsabygden	88%	Håga	94%
Kåbo	84%	Centrum	88%	Berthåga Hällby	94%
Danmarksbygden	84%	Kungsängen	89%	Nåntuna Vilan	94%
Rosendal	84%	Vårdsätra	89%	Bärby hage	95%
Flogsta Ekeby	85%	Årsta	89%	Gamla Uppsalabygden	100%
Sala backe	85%	Slavsta	89%		
Valsätra	86%	Norby	89%		
Gottsunda	86%	Almungebygden	90%		
Brillinge	86%	Bergsbrunna	90%		
Eriksberg	86%	Vattholmabygden	90%		
Svartbäcken	86%	Sunnersta	90%		
Ulleråker	86%	Östra Bälungebygden	91%		